

ПЕРЦЕПЦИЯТА НА АОРИСТНИ ФОРМИ С ТЕМАТИЧНА ГЛАСНА -А- ВМЕСТО -О- (НОВО ИЗСЛЕДВАНЕ)

КРАСИМИРА АЛЕКСОВА

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

krasimira_aleksova@slav.uni-sofia.bg

В настоящия текст се представят и разглеждат резултатите от непредставително анкетно проучване на перцепцията на аористни форми с тематична гласна -а- без ударение вместо -о-. Проверява се хипотезата, че успешността на откриване на този тип грешки в устната реч е зависима от т.нар. перцептуален стил, а това са различни видове текстове, различаващи се по степента на концентрация на вниманието на слушащия. Прилагат се четири перцептуални стила: слушане на кратък свързан текст, на просто изречение, на списък от три думи и на самостоятелна дума. Проверява се също така хипотезата за наличието на връзка между социално-демографските характеристики на анкетиранияте и успешността на откриване на грешката в аористни форми с тематична гласна -а- без ударение вместо -о-.

Ключови думи: перцепция; перцептуален стил; аористни форми с тематична гласна -а- без ударение вместо -о-; български език

THE PERCEPTION OF THE AORIST FORMS WITH A THEMATIC VOWEL -A- INSTEAD OF -O- (A NEW STUDY)

KRASIMIRA ALEKSOVA

SOFIA UNIVERSITY ST. KLIMENT OHRIDSKI

krasimira_aleksova@slav.uni-sofia.bg

This paper presents and analyses the results of a non-representative survey on the perception of aorist forms with an unstressed thematic vowel -a- instead of a thematic vowel -o-. My primary objective is to validate the hypothesis that the ability to identify errors of this nature in spoken language depends on the individual's perceptual style. The study encompasses diverse texts that vary in the level of concentration and attention exhibited by the listener. Four perceptual styles are employed: listening to a brief, coherent text; a simple sentence; a three-word list; and a single word. The analysis also evaluates the accuracy of the hypothesis concerning the relationship between respondents' socio-demographic characteristics and their success in identifying the error in aorist forms with an unstressed thematic vowel -a- instead of -o-.

Keywords: perception; perceptual style; aorist forms; unstressed thematic vowel -a-; instead of -o-; Bulgarian language

1. Въведение

Когато става дума за българската устна реч, вниманието е насочено почти винаги към речевата продукция. За разлика от това в настоящата работа се обръщаме към речевата перцепция, т.е. към възприемането на речта от слушащия. Интересуваме се в каква степен перцепцията на речта е зависима от видовете текстове във връзка с тяхната дължина и вниманието на слушащия към възприемания текст, а също така от социално-демографските характеристики на слушащия. Смятаме, че речевата продукция и перцепцията ѝ несъмнено са обвързани, но липсва едно-еднозначна връзка между тях, напр. не може да се каже, че ако някой разпознава като неправилно при перцепция екането (*бел, голем, хлеб*) или мекането (*пишеме, четеме, учиме*), то той няма да ги допуска в своята реч в различни сфери и ситуации. Изследването обаче на речевата перцепция и обвързването ѝ с езикови нагласи към различни речеви явления, а и с общественото мнение за динамични процеси в съвременната българска реч, е значимо за установяване на съвременното състояние на езика и на неговите норми.

В настоящата работа обект на изследване са аористни форми с тематична гласна -о-, която в устната комуникация бива заменяна от гласна -а- без ударение. Това са глаголи от I спр., I разред със съгласни *т, д, с, з, к* пред окончанието в сегашно време. В „Речник за правоговор, правопис, пунктуация“ тези глаголи са в групи I-1.1 – *чета, бода*, I-1.2 – *прочета, въведа*, I-1.3 – *раста*, I-1.3.1 – *нараста, сроста (се)*, I-1.3.2 – *израста*, I-1.4 – *пека (се)*, I-1.4.1 – *опека (се)*, I-1.5 – *тека*, I-1.5.1 – *изтека*, I-1.6 – *влека (се)*, *сека*, I-1.6.1 – *въвлека*, I-1.7 – *вляза*, I-1.8 – *паса, треса (се)*, I-1.8.1 – *внеса*, I-1.8.2 – *препаса, разпаса (се)* (РППП/RPPP 1998: 774–784). В съпоставка с други разреди това е относително малка група, но тя включва основни глаголи (а и техните производни), които са честотни в устното и писменото общуване.

Конкретният предмет на проучване е перцепцията на аористни форми в I л., ед.ч. и цялото множествено число с аористна гласна -о-, която е заменена от гласна -а- без ударение. Смятаме, че замената на аористната гласна -о- от -а- е често явление в съвременната реч – подготвена и неподготвена, неофициална и официална.

Положението в българските диалекти може да се види на Карта № М 127 на Обобщаващ том IV на „Българския диалектен атлас“ (БДА-М/ВДА-М 2016: 153). Както се вижда от картата, в източната част на българското езиково землище преобладава гласна -а-, а в западните части, вкл. централните балкански говори, аористната гласна е -о-.

Съвременното положение на разпространението в устната реч на аористни форми с гласна -а- без ударение не следва, според нашите наблюдения, положението в диалектите. И на изток, и на запад формите с -а- преобладават, като в идиолектите може да се наблюдава редуване на книжовни и не-

книжовни облици. През деветдесетте години на XX в. П. Кръстева и Р. Стоева провеждат анкетно проучване, за да потърсят фактори, които влияят на

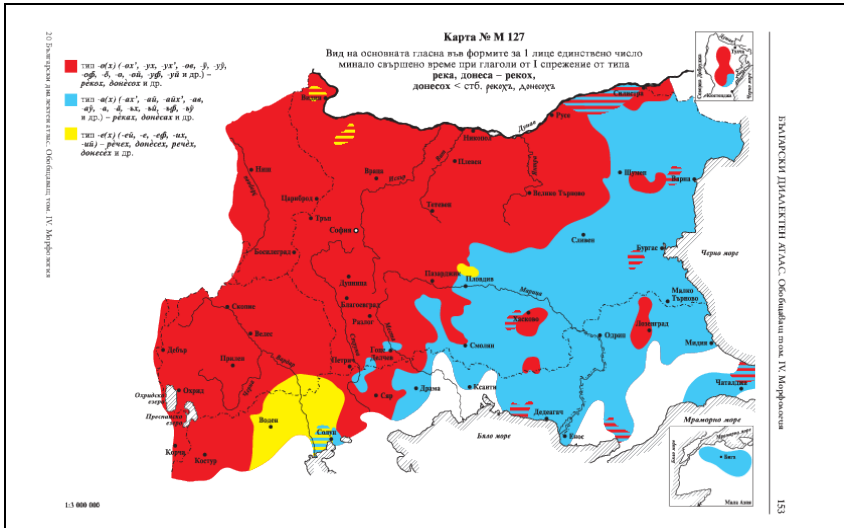

Схема 1. Аористна гласна в I спрежение, I разред в българските диалекти

употребата на *-а-* вместо *-о-* при глаголи от I спр., I разред. Заключениета на авторките са за значима честота на формите *-а-* вместо *-о-*, което се подкрепя от данните от анкетата – 50 души нарушават кодификацията срещу 30, които я спазват (Кръстева, Стоева/Krasteva, Stoeva 1999: 239). Кръстева и Стоева прогнозираят, че след като явлението е широко разпространено в устната комуникация, то ще намери израз и в писмената реч. Тази прогноза след около 25 години вече е реалност, което се доказва от кое да е търсене в интернет на глаголи от I спр., I разред с аористна гласна *-а-* вм. *-о-*, напр.:

*По късно ни **заведаха** на пристанището (морската гара), за да ни покажат и разгледаме ЕМ „Г. Димитров“ – гордостта на ВМФ¹.* <<http://old-www.naval-acad.bg/avmu/vip-1950-56g/prachev.html>>. [Достъп: 25.04.2023]

*Защо **отрекахме** братята си и тръгнахме след най-грозно проявление нации в света.* <<https://svobodnoslovo.eu/svyat/nikita-mihalkov-v-pismo-does-strahuvate-se-ot-istinata-no-milion-hora-shte-se-probudyat-ot-maglata-i-sh-te-vi-kazhat-ne/43945>>. [Достъп: 25.04.2023]

*Съоръженията не са сменяни от 81-а година, когато се **нанесахме** в жилището.* <https://novini247.com/novini/chitatelka-na-petel-se-svarza-s-nasza-da-izkaje_868137.html>. [Достъп: 25.04.2023]

*От Кауфланд изнадващо **излязаха** със известие, че някои артикули в магазините липсват.* <https://novini247.com/novini/ot-kaufland-iznenadvash-to-izlyazaha-sas-saobshtenie-che-nyakoi-stoki-v_6047621.html>. [Достъп: 25.04.2023]

*Такаа и един ден си пишем и изведнъж той ми казва „Харесваш ли ме?“, тогава се чудех какво да кажа и естествено **отреках**, но той продължи да ме пита... <<https://www.teenproblem.net/forum/archive/index.php/t-465422.html>>. [Достъп: 25.04.2023]*

ЧЕТАХТЕ ЛИ ТОВА: *Заради газопровод на Борисов, който не ползва България, Сърбия очаква „най-евтиния газ в Европа“.* <<https://www.media.pool.bg/gazovata-vrazka-s-gartsiya-iska-litsenz-za-prenos-s-grafik-za-puskane-news327354.html>>. [Достъп: 26.04.2023]

Първата хипотеза, която издигаме и проверяваме чрез непредставително анкетно проучване, гласи, че неразпознаването на форми от I спр., I разред с гласна -а- вместо -о- в аорист ще надвишава разпознаването. Втората хипотеза е, че разпознаването на грешния вариант с -а- без ударение вместо -о- ще зависи от т.нар. перцептуален стил – различни ситуации на перцепция, различаващи се по степента на заостреност на вниманието на слушащия към възприеманата реч. Оформихме 4 перцептуални стила с намаляващо внимание към прослушвания текст: кратък текст от 3–4 изречения, просто изречение, списък от 3 думи, отделна дума. Третата хипотеза гласи, че социално-демографските характеристики на слушащите (възраст, пол, образование, специалност – филологическа или нефилологическа, месторождение и местоживеене) няма да бъдат значими определители или в пък ще бъдат в ниска степен определители на правилното разпознаване на грешката в аористните форми с тематична гласна -а- вместо -о-.

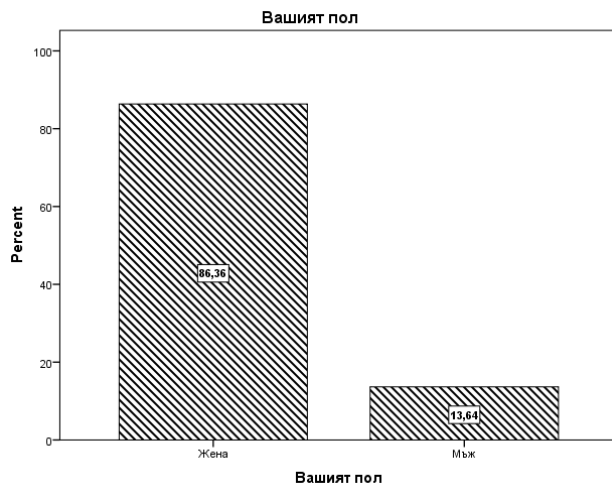
В следващата част коментираме резултатите от непредставително анкетно проучване на перцепцията на аористни форми с тематична гласна -а- вместо -о-. Спираме се върху разпознаваемостта на това явление в посочените 4 перцептуални стила и изследваме връзките между социално-демографските характеристики на анкетиранияте и разпознаването на аористни форми с тематична гласна -а- вместо -о- като грешка.

2. Представяне и коментар на резултатите от непредставителна анкета

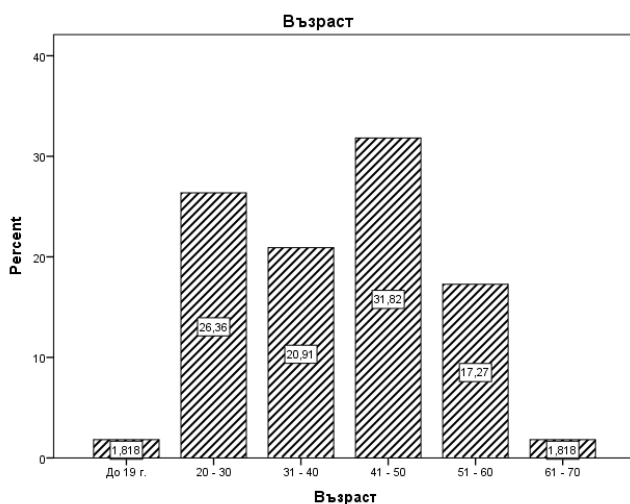
2.1. Основни данни за анкетата и респондентите

В тази част коментираме данните от непредставителна анкета, проведена сред 110 анкетирани от цялата страна по метода на отзовалите се. Част от данните са събрани от Веска Иванова и Емилия Митева, магистрантки от специалност „Актуална българистика“, езиковедски профил, ПУ „Паисий Хилендарски“, за което им изказваме благодарност. От всички 110 респонденти 86.36% са жени, а съответно 13.64% са мъже. Това е представено на Графика 1.

Според възрастта респондентите се разпределят по следния начин: най-многобройна е групата на анкетиранияте между 41 и 50 г., след нея е групата на респондентите между 20 и 30 г., следвана от групата от 31 до 40 г. Най-малко са анкетиранияте до 19 г. и от 61 до 70 г. (Графика 2)

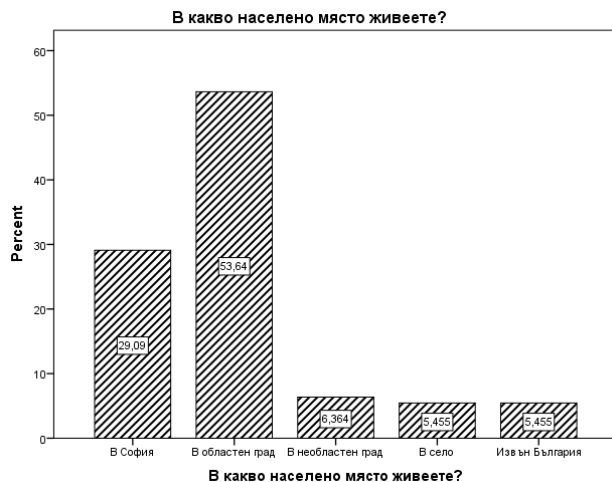

Графика 1. Разпределение на анкетираните по пол

Графика 2. Разпределение на анкетираните по възраст

Избрахме като независима променлива *местоживеенето*, поделено на равнища живеещи в столицата, живеещи в областен град, в необластен град, в село, извън България, тъй като в първото национално представително изследване на езикови нагласи и оценки за 12 некодифицирани варианти в устната реч се оказа, че това е фактор, който е във връзка с много голям брой от нагласите (вж. Алексова/Aleksova 2016). Според признака местоживеене анкетираните се разпределят по следния начин, виден на Графика 3.

Графика 3. Разпределение на анкетираните по местоживеене

От Графика 3 става ясно, че най-голяма е групата на живеещите в областните градове – 53,64%, след това е групата на живеещите в София – 29,09%, а живеещите в необластните градове, селата и извън България са почти по равен процент – между 5.4% и 6.4%.

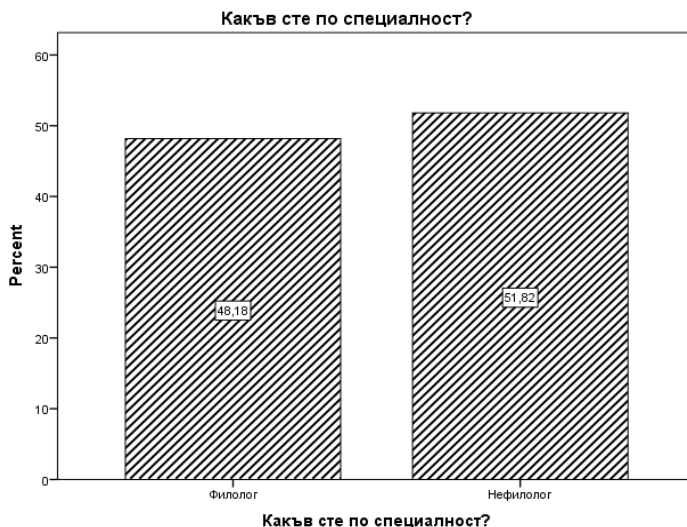
Според придобитата образователна степен респондентите се разпределят по начин, виден на Графика 4. Най-голям процент анкетирани имат висше образование – 70%, след това са тези със средно образование (най-вече студенти) – 27.27%. Най-малко са анкетираните с основно образование и няколко непосочили образователна степен.

Графика 4. Разпределение на анкетираните по образование

Включихме признака *специалност*, защото обикновено той е значим определител на речевото поведение на индивида. Проверяваме дали той въз-

действия и върху перцепцията на некодифицирани аористни форми с гласна *-o-* вм. *-a-*. По специалност – филологическа и нефилологическа, анкетираните се разпределят по начина, представен на Графика 5.

Графика 5. Разпределение на анкетираните по специалност

Нефилолозите са повече от филолозите – 51,82% срещу 48,18%. Разликата между двете групи е малка, макар че в действителност нефилолозите сериозно преобладават.

2.2. Представяне и анализ на резултатите за разпознаваемост на аористни форми с гласна *-a-* без ударение вместо *-o-*

В тази част последователно разглеждаме разпознаването при перцепция на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-* в четирите перцептуални стила: кратък свързан текст, просто изречение, списък от 3 думи и отделна дума. Съпоставката на данните верифицира хипотезата, че разпознаваемостта на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-* като грешка е зависимо от перцептуалния стил.

2.2.1. Разпознаване на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-* в кратък свързан текст

В анкетното проучване е включен за прослушване кратък текст, в който има две аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-*, и това са *влязах* и *прочетах*. Тъй като в анкетата се проучва перцепцията и на съществителни от ж.р., завършващи на съгласен звук и членувани с член *-тъ* под ударение, затова на Графика 6 са нанесени и резултати за разпознаваемостта на тези некодифицирани облици.

Повече облаци ще има все още **сутринта** над източните райони, а след обяд над Западна България – предимно средна и висока облачност. **СутринтЪ** само на отделни места в низините ще има мъгла. Тази прогноза не ми хареса и влязАХ в интернет страницата на БИТИВИ, но и там прочетАХ същата прогноза.

Графика 6. Разпознаване на *сутринтъ*, *влязах* и *прочетах*

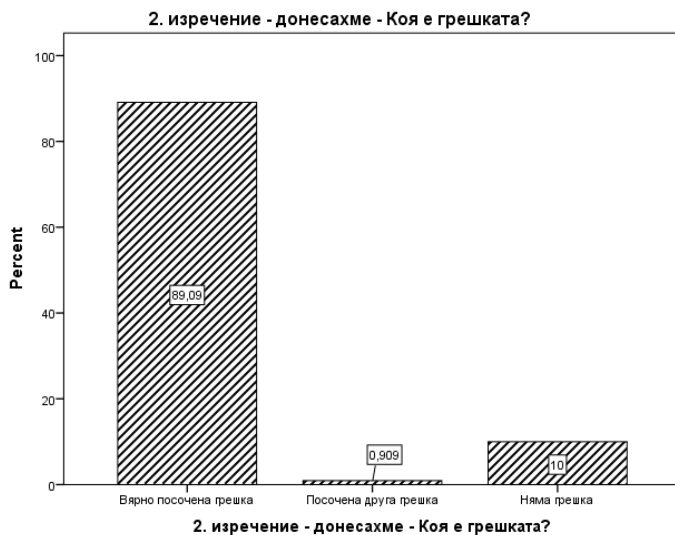
От Графика 6 се вижда, че и трите форми са разпознати правилно като грешка от 13.64% от анкетираните. *Влязах* и *прочетах* са посочени като грешка от 19.09%, *сутринтъ* и *слязах* от 3.636%, *сутринтъ* и *прочетах* от 2.727%. Само *влязах* е посочено като грешка от 7.273%, а само *прочетах* от 20%. Средната разпознаваемост на аористните форми с гласна -а- вместо -о- в кратък текст е 11.061. Тези данни са необходими за сравнение с разпознаваемостта в просто изречение, списък от три думи и в отделна дума. Съпоставките между данните на Графика 6 говорят, че аористните форми с -а- вместо -о- по-често се разпознават като неправилни, отколкото формите с член -тъ под ударение вместо -та.

2.2.2. Разпознаване на аористни форми с гласна -а- вместо -о- в прос-то изречение

Вторият перцептуален стил е просто изречение. В него вниманието на слушащия е по-голямо, отколкото в краткия свързан текст. На Графика 7 са нанесени данните от разпознаването на аористната форма *донесахме* от анкетираните. Простото изречение е следното:

Донесахме всички документи.

Както се вижда от Графика 7, много висок процент анкетираните са разпознали грешката в аористната форма – 89.09%. Само 10% са написали, че няма грешка. Тези данни сочат много по-висок процент разпознаваемост в кратко изречение, отколкото в свързан текст. Данните от Графика 7 опровергават първата ни хипотеза за преобладаване на неразпознаващите интересуващата ни грешка. В подчаст 2.3. ще изследваме от кои социално-демографски характеристики на анкетираните е зависимо разпознаването на грешката.

Графика 7. Разпознаване на *донесахме*

2.2.3. Разпознаване на аористни форми с гласна *-а-* вместо *-о-* в списък от три думи

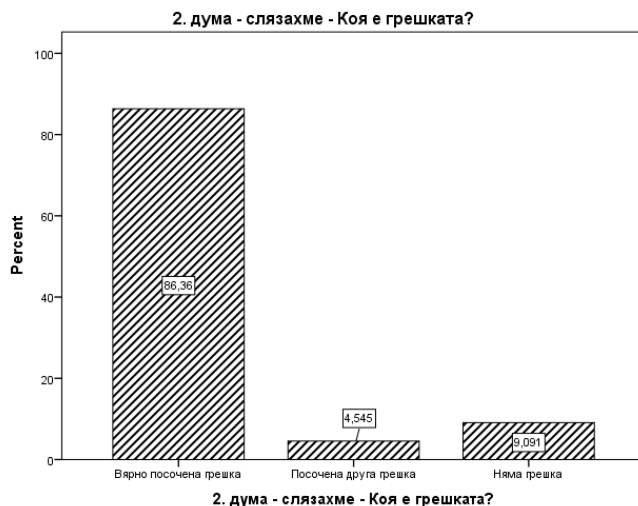
Третият перцептуален стил е списък от 3 думи. При него вниманието е още по-засилено, отколкото при перцепцията на просто изречение. Списъкът от думи включва: *отчетох*, *донесахме*, *дадох*. Както се вижда, само *донесахме* съдържа грешка. Трябва да бъде отчетен фактът, че грешката е в контрастен контекст – другите две думи са кодифицирани форми. Това би трябвало да засили още повече вниманието и разпознаваемостта. Формата *донесахме* е разпозната от 80.91% от анкетираните. Това е с около 9% по-малко, отколкото при разпознаването в просто изречение. При това думата е една и съща, така че няма влияние на лексикалното значение на думата или нейната фреквентност. Неправилната форма се намира в контрастен контекст с две кодифицирани форми, но това не се е оказало значим фактор, който да повиши разпознаването на *донесахме* така, че посочилите я като грешка да надвишат като процент разпозналите я в краткото изречение.

Графика 8. Разпознаване на *донесахме*

2.2.4. Разпознаване на самостоятелно произнесена аористна форми с гласна -а- вместо -о-

Четвъртият перцептуален стил е отделна дума. При нея вниманието към речта, която се изслушва, е най-голямо. На Графика 9 са нанесени резултатите от разпознаването на *слязахме*. Грешката е чута от 86.36% от анкетираниите, което е значителен процент – малко по-малък от разпознаването на същата грешка в кратко изречение, но пък малко по-висок от разпознаването в списък от три думи.

Графика 9. Разпознаване на *слязахме*

2.2.5. Изводи за влиянието на перцептуалния стил върху разпознаването на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-*

Данните от графики от 6 до 9 дават основание да се твърди, че перцептуалният стил влияе върху перцепцията на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-*. Разпознаемостта в кратък свързан текст е значително по-малка, отколкото в просто изречение, списък от три думи и самостоятелна дума. Това се доказва от факта, че средната разпознаемост в кратък текст е 11.061%, докато разпознаемостта на грешката в просто изречение е 89.09%, в списък от три думи е 80.91%, а в отделна дума е 86.36%. Съпоставките говорят, че разпознаването в просто изречение, списък от три думи и в отделна дума не се различава значително. А това означава, че перцептуалният стил влияе при изследваната група само що се отнася до противопоставянето свързан текст : по-кратък текст (обобщение на просто изречение, списък от три думи, отделна дума).

2.3. Връзката между социално-демографските характеристики на анкетираните и разпознаемостта на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-* като грешка

В тази част представяме резултатите от статистическите анализи на връзките между разпознаването на аористни форми с гласна *-a-* вместо *-o-* като грешка и социално-демографските характеристики на анкетираните. При анализите на връзките приемаме социално-демографските характеристики като независими променливи, а резултатите от разпознаването при четирите перцептуални стила – като зависими променливи. Прилагаме хи-квадрат анализ на връзките. За наличието или липсата на връзка съдим по коефициента p . Ако той е по-малък от $\alpha = 0.05$, приемаме, че е налице връзка, но ако е по-голям от този показател, връзка няма. При наличие на връзка може да се провери дали тя е права – с нарастването на едната променлива расте и другата, и обратното – при намаляване на едната намалява и другата. Може да се провери каква е силата на връзката, която варира между 0 и 1. Тук прилагаме следната скала, която е използвана и в други социолингвистични проучвания (Алексова, Тишева/Aleksova, Tisheva 2019). За силата на връзката се съди по коефициента на Крамер, означаван като K : $K \leq 0,150$ – слаба (незначителна), $0,151 \leq K \leq 0,200$ – средна, $0,201 \leq K \leq 0,250$ – умерена, $0,251 \leq K \leq 0,300$ – умерено силна, $0,301 \leq K \leq 0,350$ – силна, $0,351 \leq K \leq 0,400$ – много силна, $K \leq 0,400$ – изключително силна.

След като направихме анализи на връзките между всички перцептуални стилове и всички социално-демографски характеристики на анкетираните от анкетната карта, се оказа, че само в 2 случая съществуват статистически връзки.

Първият случай, в който според $p = 0.02$ съществува връзка между разпознаването на аористна гласна *-a-* вместо *-o-* и социално-демографски ха-

рактеристики на респондентите, е между *сутринтъ*, *влязах*, *прочетах* във втория текст и специалността на анкетираните (филологическа или нефилологическа). Връзката е много силна според $K = 0.389$, тя е права, положителна. Конкретен израз придобива във факта, че повече филолози са открили замяната на аористната гласна -о- с -а-.

Вторият случай с налична връзка е между разпознаването като грешка на аористната форма с гласна -а- вместо -о- в простото изречение *Донесахме всички документи* и типа на населеното място, в което живеят респондентите, т.нар. местоживеене. Съдим за наличието на връзка по коефициента $p = 0.017$. Връзката е положителна, права и според $K = 0.290$ тя е умерено силна. Тази връзка се изразява конкретно във факта, че с намаляване на големината на населеното място намалява и върното посочване на грешката. Анкетираните, живеещи извън България, се разполагат между живеещите в необластните градове и живеещите в селата, което е обяснимо, защото те не са под ежедневно въздействие на кодифицираната реч в България, а са в чуждоезикова среда. Фактът, че разпознаването на грешката намалява с намаляване на големината на населеното място, говори, че в по-големите населени места изискванията към познаването и спазването на книжовните норми е по-голямо, а това определя според нас и по-високата степен на разпознаването на некодифицираните форми при перцепция на устна реч.

Фактът, че са открити само две връзки между разпознаването на аористна гласна -а- вместо -о- и социално-демографски характеристики на респондентите, говори, че може да бъде приета хипотезата ни за много ниска зависимост на разпознаването на този тип грешки в устната комуникация от социалната константа на говорещия.

3. Заключение

В тази работа представихме и анализирахме данните от непредставително анкетно проучване на разпознаването при перцепция на аористни форми с тематична гласна -а- без ударение вместо -о- като грешка. Първата издигната от нас хипотеза се потвърди само частично – при свързан текст разпознаващите грешните аористни форми са малко, но при другите перцептуални стилове преобладават значително разпозналите интересуващите ни грешки. Втората хипотеза се потвърди, защото действително успешността на откриване на грешката от нашите респонденти при перцепция зависи от перцептуалния стил. Трябва обаче да се направи едно важно уточнение – значителни разлики при разпознаването като грешни на аористни форми с тематична гласна -а- вместо -о- съществуват между перцепцията на тези форми в кратък свързан текст срещу всичките три останали стила, в които се прослушва по-кратък текст (а това са просто изречение, списък от три думи и отделна дума). Между тези три стила не бяха установени значими различия.

Третата издигната хипотеза – липса на връзка или наличие в много малко случаи на връзка между социално-демографските характеристики на слушащия и разпознаването на аористни форми с тематична гласна *-a-* без ударение вместо *-o-* като грешка, се доказа. Открихме само два случая на наличие на връзка. Липсата обаче на статистически значими връзки също е важен факт. Той може да се тълкува като независимост на успешността на разпознаване на този тип грешки при перцепция от социалната константа на анкетираните.

Необходимо е отново да подчертаем, че направените наблюдения и заключения важат само за изследваната група, защото анкетата е непредставителна. Тя обаче е подтик да бъде направено и представително перцептивно проучване, което ще даде резултати, валидни за цялата популация у нас или поне за пълнолетното население. А това е важно за установяване на съществуващи развойни процеси в езика ни, вариране между кодифицирани и некодифицирани варианти, установяване на действителното състояние на книжовните норми, а и за вземане на решения при кодифицирането на нормите.

БЕЛЕЖКА / NOTE

¹ Запазени са правописът и пунктуацията на оригиналния текст.

ЛИТЕРАТУРА

- Алексова 2016: *Алексова, Кр.* Социолингвистична перцепция, езикови нагласи и социална идентификация по речта. София, Парадигма.
- Алексова, Тишева 2019: *Алексова, Кр., Й. Тишева.* Персонална и обществена мотивация за спазване на писмените книжовни норми. – *Български език. Приложение № 2.* Езиковите нагласи на днешните българи. Езикови нагласи – мотивация и оценки на езиковата общност за спазването на книжовните правила, с. 36–99.
- БДА-М 2016: *Български диалектен атлас. Обобщаващ том IV. Морфология.* София, Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“.
- Кръстева, Стоева 1999: *Кръстева, П., Р. Стоева.* В отстъпление ли е аористът на *-х?* – В: *Проблеми на социолингвистиката. Т. 5.* Езикът и социалните контакти. София, Международно социолингвистическо дружество, с. 237–243.
- РППП 1998: Попов, Д., К. Симов, Св. Видинска. *Речник за правоговор, правопис, пунктуация.* София, АТЛАНСИС ♦ КЛ.

REFERENCES

- Aleksova 2016: *Aleksova, Kr.* Sotsiolingvistichna pertsepsiya, ezikovi naglasi i sotsialna identifikatsiya po rechta. Sofia, Paradigma.
- Aleksova, Tisheva 2019: *Aleksova, Kr., Y. Tisheva.* Personalna i obshtestvena motivatsiya za spazvane na pismenite knizhovni normi. – *Balgarski ezik. Prilozhenie № 2.* Ezikovite naglasi na dneshnite balgari. Ezikovi naglasi – motivatsiya i otsenki na ezikovata obshtnost za spazvaneto na knizhovnite pravila, s. 36–99.
- BDA-M 2016: *Balgarski dialekten atlas. Obobshtavasht tom IV. Morfologiya.* Sofia, Izdatelstvo na BAN “Prof. Marin Drinov”.

Krasteva, Stoeva 1999: *Krasteva, P., R. Stoeva. V otstaplenie li e aoristat na -h? – In: Problemi na sotsiolingvistikata. T. 5. Ezikat i sotsialnite kontakti. Sofia, Mezhdunarodno sotsiolingvisticheskoto druzhestvo, s. 237–243.*

RPPP 1998: *Popov, D., K. Simov, Sv. Vidinska. Rechnik za pravogovor, pravopis, punktuatsiya. Sofia, ATLANSIS ♦ KL.*

✉ Проф. д.ф.н. Красимира Алексова

Катедра по български език

Факултет по славянски филологии

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

бул. „Цар Освободител“ 15, 1504 София, България

✉ Prof. Krasimira Aleksova, DSc

Department of Bulgarian Language

Faculty of Slavic Studies, Sofia University St. Kliment Ohridski

15 Tsar Osvoboditel Blvd., Sofia 1504, Bulgaria